

Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2005

Úvod

Cieľom komplexného hodnotenia obrany SR za rok 2005 je zhodnotiť efektívnosť zabezpečenia obrany SR. Na komplexné hodnotenie bude nadväzovať Politická smernica ministra obrany SR, v ktorej budú stanovené ciele a úlohy obrany štátu na nasledovné obdobie.

1 Politicko-strategický kontext

1) SR v druhom roku svojho členstva v NATO a EÚ realizovala svoje bezpečnostné záujmy v kvalitatívne nových podmienkach. Posilnila sa medzinárodná prestíž a dôveryhodnosť SR.

2) Potvrдили sa základné tendencie vývoja kľúčových hrozieb v globálnom i regionálnom rozsahu. SR ani jej spojenci neboli vystavení bezprostrednej vojenskej hrozbe. SR bola pripravená reagovať na hrozbu teroristických útokov.

3) SR sa angažovala v prospech bezpečnosti a stability v širšom strategickom prostredí aj mimo tradičné oblasti svojho záujmu. Prehĺbila sa potreba poznávacej a analytickej činnosti pre formulovanie jasných národných pozícií k voľbe cieľov, prostriedkov a spôsobov zaangażovanosti našich síl v tomto úsilí.

2 Obranná politika

4) SR prehodnotila strategický rámec svojej obrany s cieľom reagovať na zmeny bezpečnostnej situácie a záväzky, ktoré vyplynuli z členstva SR v NATO a EÚ. V septembri 2005 NR SR schválila Bezpečnostnú stratégiu SR a Obrannú stratégiu SR, ktoré sú obsahovo a metodologicky previazané so Strategickou koncepciou Aliancie a Európskou bezpečnostnou stratégiou. Obranná politika SR sa stala komplexnou, preventívnou, realizovanou z euroatlantickej pozície.

5) Obranná stratégia SR určuje základný cieľ obrannej politiky, zásadné požiadavky na systém obrany štátu, rozsah použitia ozbrojených síl v budúcich operáciách, kľúčové úlohy ozbrojených síl a požiadavky na ich spôsobilosti s dôrazom na ich nasaditeľnosť a udržateľnosť v operáciách v podmienkach kolektívnej obrany. Prvýkrát definuje aj politicko-vojenskú ambíciu štátu.

6) Požiadavky Obrannej stratégie SR boli premietnuté do Dlhodobého plánu rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015. Podarilo sa čiastočne znížiť napätie medzi politicko-strategickým a silovo-rozvojovým (obránnym) plánovaním. Efektívnosť obranného plánovania bola nepriaznivo ovplyvnená nedôsledným rešpektovaním stanovených priorít rozvoja rezortu ministerstva obrany, zložitou programovou štruktúrou, veľkým počtom subjektov vstupujúcich do procesov programového rozpočtovania, nadmerným počtom záväzných ukazovateľov, potrebou zabezpečenia rozpočtového krytia úloh, ktoré neboli schválené pri rozpise rozpočtu. Z úrovne správcu rozpočtovej kapitoly bolo vykonaných 797 rozpočtových opatrení, ktorými bolo presunutých formou zvýšenia 6 039 080,0 tis. Sk a formou zníženia 6 244 572,4 tis. Sk. V roku 2005 bolo vykonaných 276 vnútorných rozpočtových opatrení, ktorými bolo presunutých 6 039 111,8 tis. Sk. Z rozvojových projektov bolo vrátené na prerozdelenie 512 mil. Sk, čo spôsobilo časový sklz pri plnení niektorých našich záväzkov vo vzťahu k NATO.

7) SR pokračovala vo vytváraní právneho rámca obrany štátu v podmienkach kolektívnej obrany s dôrazom na pokračovanie reformy ozbrojených síl a plnenie medzinárodných záväzkov SR. Bola schválená novela ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a súvisiaci zákon č. 569/2005 Z. z. o alternatívnej službe v čase vojny a vojnového stavu. Bol novelizovaný zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane SR a zákon č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách. Zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl SR upravil podmienky profesionálnej služby. Spracovaný návrh ústavného zákona, ktorým sa mení Ústava SR, novým spôsobom navrhuje upraviť rozhodovacie mechanizmy ústavných orgánov SR v súvislosti s vysielaním ozbrojených síl do operácií v rámci síl rýchlej reakcie NATO a EÚ a plnením ďalších členských záväzkov.

8) Príslušníci OS SR v mierových operáciách nie sú vysielaní v organických jednotkách. Zatiaľ pôsobí v zahraničí len jedna organická jednotka (ženijná jednotka opráv letiskových plôch v počte 40 osôb), zvyšok tvoria účelovo vytvorené jednotky a jednotlivci podľa požiadaviek a charakteru operácií a misií.

9) Od roku 2004 je SR zapojená do plnenia Cieľov síl, ktoré sa stali prioritami reformy ozbrojených síl. Pri 28 cieľoch nedostatočná jazyková pripravenosť, personálna nenaplnenosť, nižšia kvalita výcviku, nedostatočné vyzbrojovanie, technické a materiálové zabezpečenie spôsobilo časový sklz oproti schváleným harmonogramom.

10) SR splnila kritéria pre zapojenie sa do vzdušnej obrany NATINADS, avšak namiesto dvoch deklarovaných lietadiel Mig-29, poskytla iba jedno. Bolo prijaté rozhodnutie o zapojení ozbrojených síl SR do síl rýchlej reakcie NATO (NRF) s výhľadom do roku 2012. Sily a prostriedky vyčlenené do NRF 7 sú v záverečnej fáze prípravy pred dosiahnutím pohotovosti k 1.7. 2006. Pre NRF 7 a NRF 8 poskytne SR Výcvikové a testovacie centrum RCHBO, osoby do medzinárodných štábov, strážnu jednotku; začala príprava práporu okamžitej reakcie do NRF 10. Veliteľstvo pozemných síl a veliteľstvo jedného mechanizovaného práporu boli afirmované.

11) SR sa zúčastňuje projektu Alliance Ground Surveillance (AGS) pre podporu NRF. Podieľa sa na financovaní AGS na úrovni 0,52 % výdavkov na jadro systému. SR sa aktívne zapojila do projektov protiraketovej obrany Aliancie.

12) K 30. júnu 2005 bolo zo strany NATO požadované naplnenie štábnych štruktúr na min. 75 %. OS SR k uvedenému dátumu zo 66 kvótovaných pozícií obsadili 48, čo predstavovalo 72,7 %. Do konca roka 2005 bolo celkovo vyslaných 55 príslušníkov OS SR, čo je 83,3 %, ktorí spĺňali požadované odborné a jazykové predpoklady. Zostávajúci 11 príslušníci OS SR budú vyslaní do 30.6. 2006.

13) V súlade s princípom vzájomnej komplementarity v rámci spolupráce NATO a EÚ sa SR v roku 2005 angažovala pri výstavbe bojových skupín EÚ (BG EÚ) SR. Vytvára BG s Českou republikou s pohotovosťou v roku 2009 s príspevkom do 300 osôb a BG s Poľskom, SRN, Lotyšskom, Litvou s pohotovosťou v roku 2010 s príspevkom do 250 osôb.

14) SR sa podieľala na práci Európskej obrannej agentúry (EDA) pri budovaní európskych obranných spôsobilostí. Pod gesciou MO SR vznikla Medzirezortná koordinačná komisia pre zabezpečovanie úloh súvisiacich s EDA. Slovenskej republike sa nepodarilo zatiaľ presadiť zastúpenie v štruktúrach EDA. Len postupne sa skvalitňuje tvorba národných pozícií v rámci EBOP.

15) V rámci CENCOOP SR pokračovala vo výmene skúseností spojených s prípravou jednotiek do misií, ako aj s plnením úloh v operáciách a misiách.

16) Tradične na vysokej úrovni sa rozvíjala intenzívna a efektívna spolupráca s ozbrojenými silami USA, Veľkej Británie a SRN. Nadštandardná spolupráca so susednými krajinami Českou republikou, Poľskom a Maďarskom bola zameraná na ďalšie posilnenie bezpečnosti v regióne, podporu mierových procesov riešenia situácie na Balkáne a na výmenu skúseností z procesu integrácie ozbrojených síl do NATO. Spolupráca s Ukrajinou a krajinami Západného Balkánu bola zameraná na odovzdávanie skúseností z reformy OS a pôsobenia

v PzM. Spolupráca s Ruskou federáciou bola orientovaná na údržbu a modernizáciu bojovej techniky.

17) V roku 2005 došlo k posilneniu našej účasti v operáciách medzinárodného krízového manažmentu pod vedením NATO a EÚ (na Balkáne operácia KFOR a operácia ALTHEA EÚ, v Iraku výcviková misia NATO, v Afganistane presun z operácie Trvalá sloboda do operácie ISAF pod velením NATO). Pokračovalo zapojenie do mierových misií OSN, predovšetkým na Cypre a Golanských výšinách. Participácia ozbrojených síl v zahraničných mierových misiách a operáciách na podporu mieru a na boji proti terorizmu zodpovedá kapacitám, ktoré má SR k dispozícii.

18) S cieľom zefektívniť plánovací proces, odbúrať neprimeraný nárast neplánovaných akcií, rezort obrany pristúpil k spracovávaniu a schvaľovaniu mesačných plánov zahraničných aktivít. Podiel neplánovaných aktivít za hodnotené obdobie klesol zo 60 % na 32 %. Dôraz bol položený na rozvoj bilaterálnej spolupráce so spojencami v rámci NATO, zapojenie SR do budovania bojových skupín EÚ, pokračovanie účasti príslušníkov OS SR v mierových operáciách a misiách. Celkovo sa realizovalo 1634 zahraničných aktivít v sume 81 672 000,- Sk.

19) Efektívne použitie finančných zdrojov určených na obranu zostáva naďalej významným cieľom rozvoja systému obranného plánovania. Len takto je možné plniť priority rezortu aj pri nižšom rozpočte než sú deklarované 2 % HDP s dôsledkom - zníženie tempa modernizácie OS SR. SR nemá vyriešené výdaje na neplánované operácie a nasadenie síl rýchlej reakcie pre NATO a EÚ.

20) Ministerstvu obrany SR boli pridelené finančné prostriedky vo výške 25 341 496,6 tis. Sk, čo bolo 1,77 % HDP. Z celkového rozpočtu bolo pre ozbrojené sily SR vyčlenených 22 204 602 tis. Sk (82,34 %), z toho na rozvoj ozbrojených síl SR 7 587 320 tis. Sk. (34,17 %). Z prideleného rozpočtu bolo vyčerpaných 25 320 453,6 tis. Sk.

3 Ozbrojené sily SR

21) Po vykonaných organizačných zmenách je v štruktúrach ozbrojených síl 26% bojových jednotiek, 24 % jednotiek bojovej podpory, 40 % jednotiek bojového zabezpečenia a 10 % tvoria ostatné podporné súčasti. Z hľadiska operačného použitia boli ozbrojené sily SR členené na sily vysokej pripravenosti, sily nižšej pripravenosti, dlhodobo rozvíjané sily a podporné sily.

22) Ozbrojené sily SR sú od 1.1. 2006 plne profesionálne. Napriek tomu, že v roku 2005 bolo zregrutovaných 1537 občanov, z toho počtu 236 žien, OS SR reálne chýbalo 4256 profesionálnych vojakov, naplnenosť OS SR bola na úrovni 76 %. Odchodovosť bola vyššia než regrutácia. Skutočná neobsadenosť kľúčových funkcií (veliteľ družstva, strelec-operátor a vodič) znížila kvalitu výcviku.

23) U deklarovaných jednotiek OS SR bola naplnenosť riešená v súlade s požiadavkami Aliancie minimálne na úrovni 95 %, čo spôsobilo pokles naplnenosti u ostatných jednotiek až na úroveň 62 %, v dôsledku čoho nebola zabezpečená požadovaná úroveň ich výcviku.

24) Na základe výsledkov auditu MO SR a GŠ OS SR bola upravená štruktúra strategického stupňa velenia a riadenia. Boli optimalizované organizačné štruktúry ministerstva obrany a generálneho štábu a vymedzila sa ich vecná pôsobnosť.

25) V oblasti bojovej pripravenosti bola pozornosť zameraná na implementáciu novej koncepcie uvádzania ozbrojených síl SR do pohotovosti a do bojovej pohotovosti. Mobilizačné doplnovanie ozbrojených síl je zabezpečené v osobách na 100 % tabuliek vojnových počtov. Nebola plánovaná a ani vykonaná zdokonaľovacia služba vojakov v zálohe, vzhľadom na to, že do záloh boli predurčení vojaci v zálohe, ktorí ukončili profesionálnu službu.

26) Vo výcviku veliteľov a štábov boli splnené úlohy prípravy podľa operačného predurčenia. Velitelia a štáby zvládli plánovanie prípravy a nasadenia síl do priestoru operácie mimo územia SR podľa štandardov NATO.

27) Hlavná pozornosť vo výcviku síl bola zameraná na prípravu nasadenia a plnenie úloh vo vojenských operáciách vojnového a nevojnového charakteru v mnohonárodnom zoskupení. Výcvik jednotiek bol organizovaný tak, aby jeho intenzita, vrátane poľného výcviku, zodpovedala zaradeniu jednotiek do síl vysokej a nižšej pripravenosti. Výcvik jednotiek deklarovaných na plnenie aliančných úloh bol ovplyvnený zložitou prechodu na doktrínalné a ďalšie vykonávacie predpisy NATO pre taktický stupeň výcviku.

28) Výcvik pozemných síl v poli bol vykonávaný v súčinnosti s jednotkami bojovej podpory a bojového zabezpečenia. Výcvik jednotiek v posádkach nepriaznivo ovplyvňoval zlý technický stav posádkových cvičísk.

29) Výcvik vzdušných síl bol zameraný na prípravu pilotov pre pohotovostný systém a pre leteckú pátráciu a záchrannú službu, na výcvik podľa noriem ICAO a štandardov NATO a zapojenie do systému NATINADS. Pokračovala komplexná príprava vrtuľníkovej jednotky pre vzdušnú prepravu. Výcvik vzdušných síl limitoval nedostatočný počet prevádzkyschopnej leteckej techniky. Odchod skúseného a vycvičeného lietajúceho i technického personálu do zálohy nepriaznivo ovplyvnil kvalitu pripravenosti. Zväzky a útvary protivzdušnej obrany sú pripravené brániť vzdušný priestor SR s uvedenými nedostatkami.

30) V silách výcviku a podpory bol splnený vstupný výcvik budúcich profesionálnych vojakov v základnej výcvikovej škole, odborný výcvik v odborných výcvikových školách a kariérne kurzy v Poddôstojníckej akadémii pre všetky zložky OS SR.

31) Pre plnenie úloh v zahraničných misiách a operáciách bolo vo Výcvikovej základni mierových síl vyškolených 680 príslušníkov OS SR. Výcvik a komplexná odborná príprava príslušníkov Vojenskej polície bola vykonávaná vo Výcvikovom centre Vojenskej polície a v školiaciach zariadeniach Policajného zboru SR.

32) V Národnej akadémii obrany (NAO) maršala Andreja Hadika v Liptovskom Mikuláši boli otvorené všetky kariérne a odborné kurzy pre profesionálnych vojakov – dôstojníkov vrátane Kurzov národnej bezpečnosti. Bolo ukončených 14 kurzov s celkovým počtom 445 absolventov, uskutočnili sa tri kurzy pre nižších štábných dôstojníkov zo strednej a východnej Európy (JSOC). Začala sa príprava pilotov na zmluvnom základe v Žilinskej univerzite. Z dôvodu nízkeho počtu kandidátov do práporčického kurzu nebol tento kurz v roku 2005 realizovaný. Bola modernizovaná učebná základňa v Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika.

33) Logistická podpora bola zameraná na splnenie požiadaviek udžateľnosti v priestore nasadenia. Dosiahnutie tejto spôsobilosti je podmienené dostupnosťou finančných zdrojov, predovšetkým na dobudovanie a modernizáciu dopravných, manipulačných, opravárenských, ubytovacích kapacít a poľných služieb. Finančné krytie materiálneho zabezpečenia deklarovaných síl je presúvané do ďalších rokov a pri zohľadnení inflácie Sk bude potreba finančných prostriedkov vyššia než bola pôvodne plánovaná.

34) Medzinárodná preprava jednotiek OS SR pôsobiacich mimo územia SR bola zabezpečovaná zmluvným prepravcom, s ktorým majú Ozbrojené sily SR na roky 2005-2007 uzatvorenú „Zmluvu o poskytnutí budúcich prepráv“. Strategickú prepravu deklarovaných jednotiek plánujú OS SR zabezpečiť nákupom leteckých a námorných kapacít v rámci projektov NATO a uzatvorením „Zmluvy o zaručenej dostupnosti k strategickým leteckým a námorným kapacitám“ s civilným dopravcom. Na projekty NATO sú v programovom pláne vyčlenené finančné prostriedky. Národné kapacity pre riadenie a koordináciu strategickú prepravu síl sú vytvorené a podporujú splnenie požadovaných cieľov.

35) Výcvik vojsk v poli zabezpečil personál obväzísk, ktoré sú začlenené do štruktúry jednotiek. Zdravotnícke zabezpečenie zahraničných vojenských misií a operácií bolo realizované vysielaním zdravotníckeho personálu ad hoc. Zdravotná starostlivosť v mieri bola zabezpečená formou ambulantnej, ústavnej a kúpeľnej zdravotnej starostlivosti.

36) V oblasti podpory velenia a riadenia boli plnené najmä úlohy v zabezpečení reálnej prevádzky stacionárnych komunikačných a informačných systémov, úlohy súvisiace s modernizáciou mobilných komunikačných a informačných systémov a úlohy zabezpečenia ochrany utajovaných skutočností. Bolo zabezpečené plnenie telekomunikačných služieb v prospech celého rezortu obrany a pre zabezpečenie implementácie budovaných a nasadzovaných informačných systémov v rámci rezortu obrany. Budujú sa informačné systémy a bezpečné hlasové spojenie pre štátne inštitúcie. Na strategickej úrovni sa podarilo modernizovať stálu linkovú a dátovú sieť. Na prepojenie jednotlivých ústrední a sietí je v súčasnej dobe vybudovaná vlastná digitálna rádio reléová sieť, ktorá zabezpečuje autonómne fungovanie digitálnych technológií rezortu ministerstva obrany.

37) V projekte mobilného komunikačného systému došlo k oneskoreniu o 2 roky. Bol zrušený projekt TOKOS a následne vypracovaný projekt MOKYS, ktorý akceptuje nové technológie, zvýšené požiadavky na OUS, legislatívu v oblasti verejného obstarávania a následný nárast finančných prostriedkov na realizáciu. Oddiaľovanie realizácie MOKYS má za následok nespĺnenie cieľov síl u deklarovaných jednotiek v stanovených termínoch.

38) V súčasnosti v rezorte ministerstva obrany neexistuje komplexný, celorezortný informačný systém podporujúci procesy velenia a riadenia, ekonomiku, personálny a materiálový manažment. Tieto požiadavky zabezpečí Štábný informačný systém. Jeho realizácia začala v závere roka 2005. Prepojenie systému velenia s Automatizovaným informačným systémom NATO pokračuje 2. etapou na veliteľstvách síl a centre riadenia vzdušných operácií.

39) Velenie a riadenie v operáciách mimo územia štátu bolo zabezpečené organickými spojovacími prostriedkami a rádiovými stanicami pre spojenie v rámci jednotky, nadriadeným stupňom a komerčnými spojovacími prostriedkami.

40) Pre zabezpečenie komunikačnej a informačnej bezpečnosti bol implementovaný systém Centrálného riadenia bezpečnosti siete a infraštruktúry verejných kľúčov. Súčasne sa budoval vojenský systém pre spracovanie a prenos správ vrátane implementácie systému pre spracovanie a zasielanie formalizovaných správ. Boli akreditované a certifikované systémy riadenia vzdušných síl.

41) SR pokračovala v svojej aktívnej účasti v 14 operáciách a misiách, v ktorých ku koncu roka bolo celkom 563 príslušníkov. Ozbrojené sily sa zúčastňovali na dvoch operáciách pod vedením NATO (KFOR, ISAF) a v jednej misii NATO (NTM – I). Do KFOR prispela SR mechanizovanou jednotkou. Pri prechode na účelové zoskupenie rastú logistické nároky na udržateľnosť jednotky, preto bude posilnená o čatu logistickej podpory. Ženíjnícka odmínovacia jednotka OS SR v operácii ISAF dislokovaná na letisku v Kabule bola 1. januára 2006 zlúčená so ženíjnou stavebnou jednotkou pôsobiacou v operácii Trvalá sloboda, čím vznikla multifunkčná ženíjnícka jednotka ISAF. Misia NTM-I v Iraku (dvaja príslušníci ozbrojených síl) plnila v súlade s mandátom úlohy podpory reformy a budovania irackých bezpečnostných síl. V roku 2006 je predpoklad zvýšenia počtov podľa schváleného mandátu na 5 inštruktorov.

42) Ozbrojené sily SR pôsobili v roku 2005 v dvoch koalíčných operáciách - Trvalá sloboda v Afganistane a Iracká sloboda v Iraku. Ženíjnícka stavebná jednotka ozbrojených síl SR v operácii Trvalá sloboda plnila úlohy rekonštrukcie vzletovej a pristávacej dráhy, vykonávala úpravu ďalších letiskových plôch a budovanie letiskovej infraštruktúry na letisku Bagram. Ženíjnícka jednotka OS SR v operácii Iracká sloboda (105 tabuľkových miest) vykonávala odmínovacie práce a likvidáciu munície.

43) Ozbrojené sily SR pokračovali v mierových operáciách a misiách OSN v rámci UNFICYP, UNDOF, UNTSO a UNAMSIL. UNFICYP bola v januári početne redukovaná. Ženíjná jednotka SR plnila úlohy v prospech celej misie. SR počíta aj naďalej s udržaním postu veliacej krajiny sektoru. Misia je vhodná ako prvá skúsenosť pre profesionálnych vojakov v medzinárodnom vojenskom prostredí. Slovenská jednotka v mierovej misii UNDOF plnila úlohy spojené s pozorovaním a hliadkovaním v určenom priestore zodpovednosti, ktorý je súčasťou priestoru separácie medzi Izraelom a Sýriou. Ponúka spolupráce chorvátskej strane s možnosťou participovať v zostave slovenskej rotnej jednotkou o sile čaty bola odmietnutá zo strany OSN.

44) Príslušníci OS SR pôsobili v monitorovacej misii EU na území bývalej Juhoslávie a v monitorovacej misii OBSE v Gruzínsku.

45) Príslušníci OS SR ďalej pôsobili v dvoch operáciách vo forme samostatných skupín štábných dôstojníkov vo veliteľstvách a to na veliteľstve NATO v Sarajeve a veliteľstve misie EÚ ALTHEA.

46) Na veliteľstve NATO v Sarajeve plnili úlohy v oblastiach logistiky, vzdušných operácií, civilno-vojenskej spolupráce a v oblasti evidencie, kontroly vývozu a dovozu zbraní a munície. Pri plnení niektorých úloh úzko spolupracovali s veliteľstvom EUFOR (operácia ALTHEA).

47) Do operácie ALTHEA-EUFOR bola vyslaná strážna čata v prospech mnohonárodného účelového zoskupenia síl SEVER v Tuzle na základňu Eagle.

4 Vyzbrojovanie

48) Na vyzbrojovanie ozbrojených síl SR boli vyčlenené prostriedky v celkovom objeme 3 927 417,0 tis. Sk, z nich bolo vyčerpané 3 940 007,7 tis. Sk. Tieto prostriedky boli využité na:

- zabezpečenia kompatibility, interoperability a harmonizácie výzbroje techniky, systémov a určených jednotiek v súlade s Cieľmi síl a štandardami NATO,
- rozvoj vedy a techniky podľa harmonogramu,
- riešenia prototypov v súlade s uzatvorenými zmluvami a ich dodatkami, bol ukončený nákup komponentov, spracovaný návrh prevádzkovej a sprievodnej dokumentácie,
- projekty komunikačných a informačných systémov,
- bezpečnosť ICAO a IFF,
- na riešenie projektu MOKYS, ktorého realizácia je plánovaná do roku 2012,
- vyzbrojovanie mechanizovanej prápornej skupiny,
- vyzbrojovanie práporu RCHBO,
- vyzbrojovanie mechanizovanej brigádnej skupiny.

49) V rámci deablokácie bola riešená modernizácia 4 ks MiG-29. Na zabezpečenie opráv a odstraňovanie porúch týchto lietadiel bola s podnikom Ruskej federácie uzatvorená Abonentská zmluva na dobu 5 rokov.

50) Bola vypracovaná Stratégia vyzbrojovania. Plnili sa úlohy v obrannej štandardizácii, kodifikácii a štátnom overovaní kvality výrobkov a služieb na účely obrany. V závere roka 2005 bol schválený „Plán vypracovania štandardizačných dokumentov na rok 2006“, ktorý obsahuje návrh na pristúpenie k 75 štandardizačným dokumentom Aliancie vo výzbrojno-technickej oblasti.

5 Podpora obrany štátu

51) Údržba, prípadne modernizácia väčšiny objektov obrannej infraštruktúry je zabezpečovaná v rozpočtových kapitolách zainteresovaných rezortov z medzirezortného programu podpora obrany. MDPT SR odstraňovalo závady na objektoch na určených automobilových cestách. V roku 2005 bolo na splnenie úlohy plánovaných a aj vyčerpaných 69 mil. Sk. V logistickej podpore boli zabezpečené v plnej funkčnosti náhradné zdroje elektrickej energie na pohotovostných čerpacích staniciach. V zdravotníckej podpore bolo zabezpečených 8 200 zdravotníckych lôžok a s nimi spojených služieb. V rámci štátnych hmotných rezerv boli udržiavané zásoby mobilizačných rezerv, hmotných rezerv a pohonných hmôt v sortimente a množstve podľa požiadaviek Ozbrojených síl SR, avšak neboli zvýšené kapacity a rekonštruované zásobníky na skladovanie PHM. Opatrenia ochrany a obrany strategických objektov boli zabezpečené.

52) Pri plnení úloh hospodárskej mobilizácie v rámci zabezpečovania materiálových potrieb ozbrojených síl SR v krízových situáciách boli uzatvorené zmluvy o uzatvorení budúcej zmluvy s 80 subjektmi a zmluvy o uchovaní výrobných schopností so 4 subjektmi hospodárskej mobilizácie. Bol spracovaný Katalóg národných spôsobilostí SR, ktorý identifikuje zariadenia a infraštruktúru vhodnú pre podporu zo strany hostiteľskej krajiny. Do Programu bezpečnostných investícií NATO (NSIP) uhradila SR príspevok 56,5 mil. Sk. Z NSIP sa začal rekonštruovať hangár pre vzdušné sily. Projekt modernizácie letiska Sliač je schvaľovaný príslušnými orgánmi NATO.

6 Veda, výskum a vzdelávanie

53) Celkové výdavky na projekty výskumu a vývoja v roku 2005 boli 131 530 tis. Sk, čo predstavovalo 0,51 % výdavkov rozpočtu rozpočtovej kapitoly MO SR. V roku 2006 sú plánované výdavky na projekty výskumu a vývoja vo výške 119 800 tis. Sk, čo predstavuje 0,42 % výdavkov rozpočtu rozpočtovej kapitoly MO SR. SR sa s Organizáciou NATO pre výskum a technológie podieľa na siedmich spoločných projektoch. Bola začatá spolupráca s Európskou obrannou agentúrou (EDA) v oblasti výskumu a vývoja.

Záver:

- SR dokázala reagovať na zásadnú zmenenú svoju bezpečnostno-politickú situáciu po vstupe do NATO a EÚ. Bolo vykonané strategické prehodnotenie obrany. Obranná politika SR sa stala preventívnou, komplexnou, realizovanou z euroatlantickej pozície. Obrana SR bola posilnená v rámci kolektívnej obrany NATO.
- SR bola pripravená prispieť ku kolektívnej obrane spojencov limitovanými kapacitami a spôsobilosťami.
- SR prispievala do operácií medzinárodného krízového manažmentu na hranici svojich dostupných možností.
- SR s rezervami plnila záväzky vyplývajúce z členstva v NATO a EÚ, ako aj úlohy vyplývajúce z medzinárodných dohôd a ambícií SR v oblasti bezpečnosti a obrany. Plnenie našich ambícií vo vzťahu k NATO a EÚ v oblasti výskumu a vývoja nebolo a nie je do budúcnosti plnohodnotne zabezpečené organizačne ani finančne.
- SR má vytvorený právny rámec pre pokračovanie reformy systému obrany štátu, avšak zatiaľ chýba právny rámec pre efektívny rozhodovací mechanizmus o použití a vysielaní OS SR mimo územia SR v rámci síl rýchlej reakcie NATO a EÚ a pre prijímanie spojencov na jej území.
- SR neplní záväzok vyčleňovať obranný rozpočet na úrovni 2% HDP, preto len reštrikciami a oddialovaním realizácie prevážne rozvojových programov sú plnené

úlohy rezortu. SR doposiaľ nemá vyriešené výdaje na neplánované operácie ani na nasadenie síl v rámci NRF a BG.

- Efektívne použitie finančných zdrojov určených na obranu zostáva naďalej významným cieľom rozvoja systému obranného plánovania. Presúvanie finančných prostriedkov nedostatočne zohľadňujúce priority rezortu v priebehu rozpočtového roka zakladá do budúca rastúci vnútorný deficit.
- Prioritou pokračujúcej reformy profesionálnych OS SR sa stávajú Ciele síl, zamerané na rozvoj kľúčových spôsobilosti s dôrazom na nasaditeľnosť a udržateľnosť organických jednotiek v celom spektre operácií. Prvú plne nasaditeľnú a udržateľnú organickú jednotku podľa štandardov NATO deklarovala SR k 1.1. 2008.
- V pozemných silách a silách výcviku a podpory boli vybudované len limitované kapacity s obmedzenými operačnými spôsobilosťami pre plnenie nových úloh.
- Vo vzdušných silách boli limitované kapacity pre plnenie úloh v systéme integrovanej protivzdušnej obrany Aliancie a minimálne kapacity pre pôsobenie mimo teritórium SR.
- Síly vysokej a nižšej pripravenosti zatiaľ neboli vybavené komunikačnými a informačnými systémami a prostriedkami pre účasť v mnohonárodných operáciách mimo územia SR.
- Udržateľnosť v priestore nasadenia je podmienená dostupnosťou finančných zdrojov, predovšetkým na dobudovanie a modernizáciu dopravných, manipulačných, opravárenských, ubytovacích kapacít a poľných služieb. Finančné krytie materiálových potrieb Cieľov síl, bolo nižšie ako ich skutočná potreba. Vzniká riziko ohrozenia výcviku a celkovej pripravenosti deklarovaných jednotiek.
- Zdravotnícke zabezpečenie zahraničných vojenských misií a operácií bolo realizované nesystémovo, vysielaním zdravotníckeho personálu podľa zásady ad hoc.

Odporúčania:

- Na základe Politickej smernice ministra obrany, pri akceptovaní priority Cieľov síl 2006, aktualizovať Dlhodobý plán rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2015.
- Zefektívniť mechanizmy pre zapojenie SR do medzinárodného krízového manažmentu.
- Implementovať novú programovú štruktúru rezortu obrany vrátane projektového riadenia a uviesť do praxe ekonomické zásady riadenia rezortu s dôrazom na posilnenie adresnosti a transparentnosti obranného plánovania.
- V rámci obranného plánovania posilniť status zadávateľov operačných potrieb ozbrojených síl. Rezortným rozpočtom prioritne kryť rozvoj OS SR a plnenie záväzkov.
- Vypracovať súbor merateľných indikátorov kvality dosahovania úrovne spôsobilosti podľa štandardov NATO.
- Skvalitniť výcvik vojsk s dôrazom na deklarované a vyčleňované jednotky. Zlepšiť výcvikovú základňu pozemných síl pre výcvik malých jednotiek.
- Zvýšenú pozornosť venovať regrutácií a zatraktívneniu vojenskej služby. Vytvárať stabilné prostredie pre rozvoj všetkých kategórií vojakov, zvýšenie kvality úrovne ich života a sociálneho zabezpečenia.